

BÁTRAK FÖLDJE

Szerelmek a magyar ugaron

BENKE ATTILA

KOSZTÜMÖS SZAPPANOPERA POLITIKAI ÁTHALLÁSOKKAL A KIEGYEZÉS KÜSZÖBÉN.

1956 óta a hazai rendezők gyakran használták fel az 1849 utáni korszak motívumait a jelenre is utaló történelmi filmekben (Jancsó Miklós: *Szegénylegények*, Szomjas György: *Roszszeberék*, Herendi Gábor: *Kincsem*, Kárpáti György Mór: *Guerilla*) és tévésorozatokban (Szinetár Miklós: *Rózsa Sándor*, Bereményi Géza: *Régimódi történet*). Az RTL Klubon hétköznapi rendszerességgel sugárzott *Bátrak földje* sem mentes aktuálpolitikai utalásoktól, ám ezek sajnos meg is maradnak utalásszinten a szappanoperai és vígjátéki cselekményszálak szorításában.

A történet 1865 áprilisában kezdődik, amikor Deák Ferenc „húsvéti cikke” már elindította az országot az 1867-es Kiegyezéshez vezető úton, ám még messze van az Osztrák-Magyar Monarchia. A Habsburgokhoz hű Rokoczay Károly báró bécsi támogatású vasútépítéssel kívánja felvirágoztatni, illetve még inkább saját képére formálni a fiktív Rokocát a bortermelő, függetlenségpárti Torzsáék kárára, akiknek a földjére pályázik. A

Rózsa Sándor-mentalitású legidősebb fiú, Torzsa Sándor Rokoczay vasúti hídjának felrobbantásával fejezi ki a „labancpárti” hatalmasság iránt érzett dühét, ám a báró lánya, Anna a helyszínen szenved lovas balesetet, így Sándor a segítségére siet. A fiatal zsendár hadnagy, Imre közbelép, meglövi az álarcos robbantót, aki rejtőzködni kényszerül Anna szobalánya, Katica közbenjárására a kisasszony lovánál istállójában. A helyi szolgabíró nyomozást indít, amelyet a fiatalok szerelme is akadályoz: Anna Imrével és a rebellis Torzsával kerül szerelmi háromszögbe, Katica pedig Sándorba szeret bele reménytelenül.

A sorozat sok karaktert és cselekményszálát próbál mozgatni, ám ezekkel nem tud érdemben mit kezdeni, a gyakran szétcsúszó cselekmény tele van túlnyújtott, időhúzó töltelékjelenetekkel. Kreatívabb forgatókönyvírók bátrabb koncepcióval valószínűleg nyolc-tíz részre, illetve

a betyárfilmekben (*Szegénylegények*, *Roszszeberék*) is felvázolt „vadkeleti” csapdahelyzetre (aki a technikai fejlődést irányító önkényúr ellen lázad, az a haladás útját is elállja) fókuszáltak volna. Az RTL Klub érezhetően nem is szánt *A mi kis falunkénál* vagy a *Drága örökösökénél* színvonalasabb történetet a koradélutáni és a késő esti műsorsávba, a szentendrei skanzenben és a Nagytétényi Kastélymúzeumban rekonstruált Kiegyezés előtti világ csupán díszlet a kosztümös szappanoperákból ismerős szerelmi intrikákhoz, olykor nevetségesen irreális fordulatokhoz.

A didaktikusan felvezetett és kidolgozatlan kortárs társadalmi-politikai utalások is csak a csatorna a TV2-vel és a „királyi tévével” szemben vállalt kvázi „ellenzéki” szerepéből fakadnak. Ráadásul a túlságosan is egyértelmű párhuzamok a politikai opportunizmusból és személyes érdekek miatt felvirágoztatott Felcsút és Rokoca, illetve az akkori és a mostani vezetők között egy idő után nem is működnek. Ugyanis a kezdetben zsarnoki Károly egyre szimpatikusabbá válik, mivel elkezd emberiségesen bánni cselédeivel, és érdekből ugyan, de a Torzsa-család legfiatalabb tagját, Gyulát is szárnnyal alá veszi, illetve védelmezi saját arrogáns fiával, Móriccal szemben.

A *Bátrak földje* történelmi hitelességét nem is nagyon érdemes firtatni, mert a sorozat alkotói kényül-kedvülük szerint, illetve az erőltetett társadalomkritikának megfelelően formálták át a múltat. Például Sándor édesapja szerint 1849 után már senki sem lázong, a társadalom konformista lett. Ami nem igaz, mert Deák Ferenc passzív rezisztenciája mellett több Habsburg-ellenes megmozdulás volt Magyarországon, és még az 1867-es Kiegyezés miatt is tiltakozáshullám söpört végig az országon. Az izgalmas korszakválasztás és alapkönfliktus ellenére nem szabad túl nagy elvárásokkal leülni az RTL Klub sorozata elé. A *Bátrak földje* átlagos kosztümös kaland-szappanopera, ami sok gyenge színészi alakítás (éppen a főhősöket játszó fiatalokra jellemző) vagy modorosan túljátszott kétdimenziós figura (a báróné, a báró fia, a pap, a sztereotip módon ábrázolt cigányasszony) mellett nyomokban jutalomjátékokat is tartalmaz (az eleinte ripacszkodó Ilyés Róbert később finom cinizmussal formálja meg a bárót, Salat Lehel pedig remekel rókaravasságú, paternalista szolgabíróként).

BÁTRAK FÖLDJE – magyar tévésorozat, 2020. Showrunner: **Kalamár Tamás**. Rendező: **Kinizsi Ottó**, **Koblicska Örs**, **Szilágyi Fanni**. Forgatókönyv: **Lányi Balázs**, **Kalamár Tamás**, **Josie Day**. Szereplők: **Szász Júlia** (Rokoczay Anna), **Kenderes Csaba** (Torzsa Sándor), **Bárnai Péter** (Csizmadia Imre), **Litauszky Lilla** (Katica), **Csóre Gábor** (Torzsa Mihály), **Dér Denissa** (Torzsa Terka), **Radnay Csilla** (Torzsa Rózsa), **Tóth Ildikó** (Csizmadia Zsuzsa), **Ilyés Róbert** (Rokoczay Károly), **Fodor Annamária** (Rokoczay Jozefin), **Salat Lehel** (Lobsinger Ödön). Gyártó: **Paprika Scripted**. Forgalmazó: **RTL Klub**. Első évad: 80 x 40–45 perc.

